

guts», en la 2.ª ed. dels *Croquis Pirinencs* (II, 72) i en la 1.ª (151).

Però Fabra ho canvià en *punxegut*, car en cat. occidental es pronuncia amb *e*, almenys a tot el Pallars: Gavàs, Arcalís, *La Roca Puççegúda* baixant de Serra-Mola a Estac (1957-9), i a JLLuís Pallarès li sento pronunciar *puççigút* (1955). Sobre les preferències mall. discrepen Àmenguàl (*puntagud*) i AMAlcover, que oposa (BDLC VI, 272) «*punxagut* Catalunya» a *punxarrut* com a mall.; ell mateix usava *puntarrut* amb un sentit figurat de 'coent, ofensiu', criticant un bàrbar enemic de l'estudi del llatí: «sols extremant l'eufemisme li podem dir inconveniència: el seu nom és un altre més *p.* i acorador» (BDLC VIII, 163); cf. Moll (AORBB III, 48). En el Ross., Saisset usava *punxerut* (15 *Catal. d. R.*, 165, potser interpretat a tort com a *punxarrut* en *AlcM*). El que jo hi he sentit dir més és *punxut*: hi ha sengles *Roc puçšút* a la part muntanyosa dels termes de Montboló, Fillols, Sançà, i Formiguera de Capcir; altrament l'àrea d'aquest es prolonga, pel domini occità pirinenc, cap a Ponent: aranès *puçšüt*, bearn. o gc. *pouchut* (Palay).

+*Puntarró* mall. 'punta rocosa que es fica dins mar': *Es Puntarró de baix de Sa Torre* roca allargada en la costa de Banyalbufar (1964).

Punter adj., pròpiament 'que ve de punta' o 'que fa punta' (per al vi, veg. supra StaColQ.); aplicat al caràcter de les persones (Eiximenis), sentit amb el qual canvé relacionar *puntejar* en el mateix Eiximenis i doc. de 1390, *AlcM*, § 5; o al del vent quan ve de proa: «lo vent era *punter*, venia-ls contrari; la gent desemparà la nau», JoMartorell (Ag. II, 314), i es veu que encara s'usa així a la Costa Brava o a Eiv.: «encara la cosa era passable quan en els freus de les dues illes es trobava un corrent favorable; quan el corrent era *punter* l'espectacle esdevenia francament còmic, perquè llavors s'emprenia, insensiblement, la marxa a la inversa», Josep Pla (en el *Ll. d'Eiv.*, de Villangómez, 193); ('el pou) que correspon al cap d'una mina d'aigua' CpTarr. (*CostManc.* II, 98, cf. p. 57). 'El qui sap apuntar bé amb l'arma': «los quals, per ser bons tiradors y *punters*, sols tiraren, y los altres treballaven en fer-los las càrregas» en les batalles per Bna., a. 1641 (*BABL* VIII, 107).

Sentit del qual prové *punteria* [Belv.]: «els vigi-lants, no poguent-hi enquibir només que un ull, per no fatigar-lo, entreguardant o *prenent punteries*, s'hi tomben de costat», EmVilanova (*Entre Fam.*, 101). *Punterar* o *apunterar*; *apunterament*. *Puntó* [inv. Drassanes 1467; *DTo.*]; *puntona* (Vic, *DAG.*). *Pun-torra*; *puntorrada*.

Puntejar 'marcar el ritme d'una dansa': «a la plassa fan ballades, a la plassa d'Ampurdà: / ella 'l *punteja*, 'l *punteja* - ella 'l *punteja* 'l ball pla, / ella 'l *repunta*, 'l *repunta*, - y 'l torna a *repuntejar*», MilàF (*Romillo.*, 320.6); «La sardana és la dansa més bella / de totes les danses que es fan i es desfan / --- / els fadrins, com guerrers que fan via, / arditls la *puntegen*, les verges no tant / ---», Maragall. 'Tocar les cordes musicals (amb el cap dels dits)': «Anirem tot carré avall /

tot *puntejant* la guitarra / ---», S. XVIII (MilàF, *Romançerillo*, 91.27), i traslladat a poesia: «per ma pàtria me sap greu, / al *puntejar-ne*, / la humilitat de ma veu», MrnAguiló, 1850-5 (*Antol. Po.* 1975, 32). 'Mostrar la punta, mostrar-se la punta del dia' (Verdaguer, Massó Torrents, és terme pirinenc): «i quan *punteja* l'alba, arran de la carena / i de la solitud, / d'esquelles d'escamots la comalada és plena / i la cascada canta la pastoral quietud», JSebPons (*Serres de Canigó*). *Puntejat*. *Puntejador*. *Punteig*.

Com a derivat de *punta de dia* és més comú *apuntar*, i ja l'usava JoMartorell: «en la nit donaren vela, e de matí, *apuntant* l'alba, ells foren en vista de Rodes» (Ag. I, 311); així agradava encara a Verdaguer: «la gentil Hesperis / --- / que d'un estel vivíssim, tal és sa boniquesa, / la feren filla 'ls homes, al món al *apuntar*» ('la suposaren filla d'un estel que apuntava en el firmament davant el món') en l'*AH.* de 1867 (II, 6d), si bé ho canvià en la versió plena (perquè *al* i *al* «fa mal efecte», MilàF); el cas és que «ja *apunta* el dia» és l'expressió corrent des de Bna. fins als Pirineus centrals (*apunte l dia* Tor, *púnto l dia* Àreu de Vall Ferrera, 1932-3).

Apuntar un arma: «un aucellet s'hi ha ajucat --- un cassadó li ha *apuntat* / —Ay, cassadó, no'm tiris pas / ---», romanç probablement del S. XVI, MilàF (*Romillo.*, 528.14, ja en l'ed. de 1853, n.º 99, p. 1). En el primer foc, incorporada en una partida, Madalena de Bajalta «carregava i *apuntava* l'arma amb una cura i una minuciositat com si fes gansets», Coromines (*Silèni* XVII, 217.17). Altrament, en altres accs.: «DE LA ROMANA: lo pern que travessa lo cap de la romana --- lo botó agut, ab lo qual ha de *apuntar* la sudista llengüeta», OPou (*TbPu.*, 200). *Apuntar-se* 'adreçar-se' eiv. JnCastelló (*RondEiv.*, 66). A la Vall Ferrera diuen *apuntá-l* per 'apuntalar un arbre', i en canvi per 'apuntar (el fusell)' diuen *empuntar* (Àreu, *ampuntá* Tor, 1932-3). *Apuntades* heràldic, Lab. 1839. *Apuntadament*. *Apuntador* (de teatre, Lab. 1839); *apuntadures*. *Desapuntar*.

Empuntar: 'apuntar una cosa contra una altra' pall.: La Roca 'mpuntáda Sorpe (1959). *Desempuntar* 'descencallar els troncs d'arbre en flotació (els raiers)' Tor (1932). *Empuntegar*; *empuntegada*.

Espuntar-se [en un sentit figurat, des de la idea de 'esgratinyar-se, esgarrinxar-se': «*espuntá's de agut*: suis se acuminibus pungit», *DTo.* 1647, i materialment «*espuntar*: cuspidem frangere, obtundere», *DTo.* 1670]. *Espuntó* 'bordó, llançó, venable', tercer o últim quart del S. XIV: «hom --- que haja béns valents de 25 milia sol. haja a tenir un arnès, ço és bacineta --- e cuxeres de ferre, bragues de mayla, çabates de launa, un glavi, una atxa e daga o *espuntó*», ordinació reial n.º 8 (*CoDoACA* VI, 73); «n'han vengudes novelles / de França a l'Aragó / que'l mal patge don Blasco / n'ha mort lo seu senyor: / no l'ha mort ab espasa, / ab llansa ni *espuntó* / sinó ab un tallant d'armes / de tall com un rasó», cançó popular cit. Carreta (*Barbr.*, 284). + «*Espunta*: dolor de costado» eiv. (PzCabr.).